

„NE BÁNTSD A
MAGYART“

Zrínyi

MURAKÖZ

„Adassék tisztelet
a katoná
eszménynek“

Zrínyi-főhász

Előfizetési ár: fél évre 5.— P.
Kiadóhivatal: Horthy Miklós-ter 6.

Csáktornya, 1943. június 4.

Politikai hetilap.
Megjelenik pénteken.

A hősök

zászlója vonult fel vasárnap hosszú sorban. A számuk megszámlálhatatlan. Közülük sok százezer a legendák pompázó nyílása, sok százezer a vérzivataros idők vérpiros hajtása. Lépteik nyomdokán vérvirágok nyílnak s mindaz a fogalom, amit Mohi, Mohács, Nagymajtény, Branyiszko, Nagysarló, Budavár jelent, megfogható valóságokká válnak számunkra. Értékké lesz a magyar történelem. A mult.

A seregszemle szép, a seregszemle jó. A mi erőnkől valóknak ismerjük őket és gyönyörködünk bennük. Tisztelecsodálatunkban a szívünkig jönnek, de egészen közel azok simulnak, akik még csak nemrég is a mieink voltak. Az időbeni közelség nem teremtett még távoli horizontot. Vasárnap hívtuk Gorlice Chodel, Limanova, a rokitói mocsarak hősi áldozatait. A Kovács Pétereket, a Nagy Jánosokat, meg a többieket mindnyájukat. A közelmúlt távolából felelnek... „Jelen vagyunk.“ Ők a tegnap. A kapocs a mult és a tegnap között. Fájó gyönyörűséggel emlékezünk rájuk.

Am a tegnaphoz, a multhoz hívjuk a mának minden hősi halottját. Őket, kik nótás ajakkal, kemény ököllel verkedtek értünk a Dnyeper, a Don völgyében. Szólitjuk, kik értünk harcoltak Voronyezs, Krasznoje, Ostroszkos, Valejuki, meg a többi erőpróbákon. Megáldoztattak. Szívünkön elszakadt, szívünkön leszakadt új fakadások. Velük írta meg az élő nemzet a mába a jövő történelmét. Élünk magvetés az eljövendő számára. Sokan közülük tavaly még díszmenetben vonultak el a hősök emlékművei előtt, ezidén pedig már nekik is szól a tiszteletadás, mert azóta megjárták az orosz fronton a poklok poklát és feláldozták a hazáért a legdrágábbat — életüket.

Mi magyarok az ezredéven át a hadak útját jártuk. A századok évtizedei alatt sokat és sokszor tépázódott meg emberi életünk. Áldoztunk és áldoztunk, hogy minden időben biztosítsuk helyünket a nap alatt.

Az idők viharában sokat és sokszor voltunk egyedül. Magunkra hagyatottságunkban mégis ritkán volt az az idő, amelyben a velünk együtt élő népek és nemzetek nem meneteltek volna együtt velünk a hősök sorában. A nemzeti közösséglutad ereje feloldotta a vér gátlását és azok, akik ajkukkal idegenek, hősök lettek és magyarok. Így lett a közös sors egy és ugyanazon eleven tudat — magyar nemzeti történelem.

Az élők lángoló kráterén élünk és égünk ma is. A sorsközösség vállalásával írjuk a holnap betűit. Küldetésünk befő-

Mély kegyelettel hódolt Csáktornya közönsége a hősök emlékének

Legfelsőbb Hadurunk, a Főméltóságú Kormányzó Ur parancsa értelmében, majus utolsó vasárnapja Hősök Napja, amikor meg kell emlékeznünk azokról a dicső férfiakról, akik aranybetűvel írták be neveiket hazánk történelmébe.

Ezt Csáktornya közönsége méltó módon ünnepelte meg. Reggel 7 órakor még javában esett az eső, de 10 óra, amikor meg kell emlékeznünk, kislépett a nap, mert a magyarok Istene mindenkor szívesen fogadja a szívekből feltörő halalmat.

A Horthy Miklós-terén az Országzászlónál felállított oltár előtt helyezkedtek el az összes hatóságok vezetői kíséretükkel, a honvédség díszszázada, a vitézek, tüzharcosok, leventéik és leányok, az összes iskolák, az ipartestület, a MANSz hölgyek, a gyümölcsösök és az egész teret megtöltő ünneplő közönség.

Az ünnepi mise után, amelynél a diákok kara énekelt, az ünneplő közönség a városi parkban lévő hősi emlékműhöz vonult, ahol a Hírszegegy után Kovács István leventéjű elszavalta a „Hősök emléke“ c. verset, ezután pedig Barabás György gyakorlóiskolai tanító emlékezett meg a hősökről a következő beszéddel:

Kettős ünnepségre gyűltünk össze! Eljöttünk, hogy zokogó lélekkel áldozzunk az első világháborúban hősi halált halt véréink emlékének és hogy áldozzunk eme második borzalmas világhéves elcseszt hősöknek.

Lélekbe markoló, megható lénységű, komor emlékmű előtt állunk. Lelkünk a multba száll vissza s emlékezünk a 80 csáktornyai hősré, kiknek neveit a márványba vésett aranybetűk hirdetik.

1914... Dühöngő vihar... harci riadó! Csátára fel! Veszélyben a hazai! Fialtal fiuk, meglőtt férfiak bucsuznak szüleitől, feleségeiktől s legyvert ragadva a népet a haza védelmére. Hosszu virágos vonatok szállítják őket a világ négy taja felé s ez így tart hosszú esztendőkon keresztül.

A Galíciai csatáterek, az orosz, a lengyel mezők, a szerbiai hegyek, a doberdoi sziklak, mind megannyi tanuja a magyar bátorságnak, hősiességnek, vitézségnek. Ilyen példa nem sok van a történelemben.

Mint tavasszal a rügyek, úgy termettek a hősök, vitézek, tisztak és legénység. Nem volt oly vakmerő harci feladat, amelyre ne vállalkozott volna önként kétszer annyi magyar és

di a mélységeket, lesimítja a kiszögeléseket. A felülegző feszítő erő életakarásá alakul át és ez átalakulás alatt elhalkulnak a diszonáns akkordok. Vagy együtt élünk, vagy sehogysem ezután. Ennek megtanulása és kiélése adja meg értelmét a mult, a tegnap és a ma hősi önfeláldozásainak.

A hősök parladó szíve hangtalan kiáltás, örök mementó. Az egyén halálán keresztül a nemzet új hajtásba borul. A nemzedékek kézfogása erős nagy nemzetet teremt kinek-kinek életigénye kiélése mellett. Nagyon találoan fejezte ki ezt

muraközi katoná, mint amennyire szükség volt. Ott álltak a frontokon, a világ négy táján s megmutatták mi a magyar becsület, mi az eskü szent-sége, amely nemzetnek ilyen fiai vannak az örökök él.

Ezután a jelen harcai felé fordul. A haza ismét veszélyben van. Ebben a második borzalmas világhévesben kockán forog mindenünk. Szent vallásunk, oltáraink, Kárpátok koszorúza szép, gazdag hazánk, Szent Koronánk, városaink, falvaink, családaink, boldog nyugalmas életünk.

Ebben a rettenetes világhévesben a magyar és muraközi katonák épp úgy megálltak a helyüket, ugyanolyan bátorsággal, vitézséggel küzdöttek, mint apák az első világháborúban.

Mind hősök ők, mind férfiak, de a hősök hősei, azok akik az első és most a második világháborúban a legszentebb áldozatot hozták, a legdrágább kincsüket, életüket áldozták a hazáért, értünk. Itt hagytak apát, feleséget, gyermekeket és elmentek oda, ahonnan nincs visszatérés.

Ott nyugszanak áldott magyar és muraközi katonáink a messze orosz rónákon s még az a jaltalmuk sincs, hogy hazai földben, amelyért anynyi áldozatot, annyit szenvedtek, pihenhessenek. Van-e virág jeltelen sirukon?

Róluk beszél ma minden virág, emléküket szívünkbe vessük s ha majd újra felharsan a harci riadó, ha a haza újból hív bennünket, ott leszünk mindnyájan a szent haza és családunk védelmére.

Beszédét a hősökhez intézett fohással fejezi be, kéri őket járuljanak a Mindenható trónusa elé s könyörögjenek értünk, hogy ebben a szent harcunkban ismét Jézus Krisztus keresztje, a kultúra, a műveltség győzzön s hogy sokat szenvedett hazánk nagy és dicső legyen. Kölcsey Himnuszának utolsó strófájával pedig a Mindenhatóhoz fordult.

Utána Kovács Iván szavalta el a „Tábori posta“ c. megrázó tartalmú verset, ezután pedig a katonai parancsnok a honvédség nevében, Kakossy György szervezőtiszttel a tüzharcosok, Zombori László ifjuzottal a leventék, Korents Endre főjegyző a város és dr. Brodnyák Imréné a MANSz nevében helyezték el koszorút az emlékműre.

A szép ünnepség diszfelvonulással fejeződött be.

egy csáktornyai fiatalember röviddel ezelt: ha muraközi vagyok is és 20 év alatt nem tanulhattam meg magyarul, mégis voltam muraközi ajakkal olyan jó magyar, mint sokan mások és most már, hat idegen nyelv mellett a magyar nyelvet is beszélem.

A hősök vasárnapjának ünnepi hangnagugása volt ez. A nemzet egyedeiben önmaga erejéhez nyúl és önmagából vett erőkkkel építi a hólnapot. Amíg ez az életfolyamat tart, nem válik hiábavalóvá a hősi áldozat.

Lakatos L. István.

Modern gyógyszálloda!

HARKÁNY Gyógyfürdő

(62 C fok rádióaktív kénes) a hírneves reumafürdő összes üzemével

MEGNYILT.

Kérjen díjmentes: fürdőismeretőt a fürdőigazgatóságtól, vagy a legközelebbi IBUSZ iktól.

Kád- és medencefürdők!

Thermal-strandfürdő!

A muraközi leányok Budapesten

Munkásnők közül egy csoport a héten, illetve tavasszal magyaryelvű tanfolyamon vett részt, amelynek befejezése után, miután a leányok valamennyien jól vizsgáztak, a gyár vezetősége három napos budapesti kirándulást engedélyezett nekik saját költségén. Erről a kirándulásról az egyik munkásleány, Györi Ilonka a következőket meséli:

A magyaryelvű tanfolyamunk vizsgája után végre elérkezett az a boldog nap, hogy utazhatunk Budapestre. Május 21-én, délután a fél 2 órai vonattal utaztunk. Az állomáson várt bennünket vezetőnk. Jegyet váltott és indultunk. Menet közben gyönyörű tájakat láttunk és sok szép állomást. A gyönyörű Balaton, a magyar tenger felejthetetlen szépségeit és a szebbnél-szebb fürdőhelyeket, minél tovább utaztunk, annál több volt a látnivaló. Nagyon kellemes volt az utazásunk, mert szép volt az idő. Kicsit késve, végül Budapestre érkezünk. A Déli-pályaudvaron szálltunk le. Ott nagy volt a forgalom, kint megvártak az urak és taxin kényelmesen, utaztunk az alagúton, a Lánchídon keresztül a Keleti-pályaudvar felé. Itt a Fiumei-út 4 szám alatt a Ki-és Bejáróúti Központban kaptunk szállást, ami már előre el volt készítve számunkra. Jól kipihenve magunkat, szombaton reggel villamoson és siklón felmentünk a Királyi Várba. Ott találkoztunk a részünkre küldött vezetővel, aki azután megmutatta a Vár szépségeit. Az összes termeket átvonulva gyönyörködtünk a királyi palota szépségeiben. A tulsó oldalon láttuk Főméltóságú Kormányzó Urunk lakosztályát. Innen kivonulva átmentünk a Diszterén a koronázási templomhoz, amelynél szobrot keveset találni a világon. Onnan felmentünk a Halászbástyára, ahonnan egész Pestet be lehet látni. Visszafelé mentünk a siklón, a Dunán meg hajóval. A varosligetben a sok szép látnivaló mellett megnéztük a Vajda-Hunyad várát.

Vasárnap reggel templomba mentünk először, a Rózsák-terére, onnan pedig a földalatti villamo-

son a Bazilikába. Ez egy csodálatos szép templom, gótzfissel van ellátva. Délután megnéztük a gyönyörű Margitszigetet, ahonnan elfáradva hajóval mentünk haza. A Hungaria kertben megnéztünk minden szépséget. Ott látható Velence, a lagunak városának egy részlete, cirkusz, hullámvast, elvarázsolt kastély, sok lánivalóban és szórakozásban részesültünk. Megjártuk Alpisi falut, az állatkertben, meg egy kávéházban is voltunk, ahol a cigányok húzták a szebbnél-szebb magyar nótákat.

Hétlőn délelőtt még egy kicsit körülnéztük ezt a gyönyörű várost, de sajnos elérkezett az indulás ideje hazafelé.

Azt a figyelmet, amelyben mindenhol résztettünk bennünk, nem fogjuk elfelejteni soha. Ahogy a villamoson, úgy a hajón, meg a vonaton is.

Elindultunk hazafelé és fájo szívvel el kellett hagynunk ezt a gyönyörű várost. De reméljük, hogy ha a jó Isten is megengedi többször is elmegyünk még oda. Ezt a szép és kellemes szórakozást mind a gyár vezetőségének köszönhetjük, mert ők járultak hozzá, illetve tették lehetővé ezt a szép utazást. Minekünk otthon oly sok szépét mondtak és meséltek a csodás Budapestről, hogy azt alig hittük el, de most saját szemünkkel látva meggyőződünk mind erről.

Meg kell még említenem, hogy ezt a szép és felejthetetlen kirándulást gyárvezetőnk, Satran László szervezte és el is kísért bennünket Budapestre, ott pedig faradhatatlanul kalauzolt minket a város szépségeinek megtekintésénél.

Györi Ilonka.

Szerkesztőségünk részéről örömeinknek adunk kifejezést, hogy munkásnőkink igyekeznek az édes haza nyelvét megtanulni, amiből az elmúlt 23 év alatt, sajnos nem volt alkalmuk s ez a jutalomnak szánt kirándulás bizonyára serkentőleg fog hatni a többi munkásnőkre is.

a jól megérdemelt tapsokat.

A begyűlt „pengőket és filléreket” a negyedik polgáristák budapesti kirándulására fordítják.

A vasárnapi leventeverseny

Vasárnap, Hősök ünnepén mutatkoztak be először derék leventeink a CsZIE sporttelepen, hogy nemes versenyben adjanak tanúságot, hogy nem töltötték hiába az időt.

A Hísekegy és a zászlófelvonás után Csáktornya, Janostfalva, Tótfalu és Murasiklós leventecapatai mutattak be zartrendi gyakorlatokat és díszmenetet, parancsnokuk Mogyoródy szadós és kísérete előtt. A jó kiképzés mar is meglátott itjainkon. Ezután következett az atlétaverseny.

Elsők voltak: 100 m. síkfutásban: Strukel András Drávavasarhely, súlydobásban: László Bulesz Csáktornya 9,81 m., 200 m. síkfutásban Strukel András Drávavasarhely, 400 m. síkfutásban Radkóvics János Drávavasarhely, magasugrásban Buhin József Belica 170, 4x100 m. váltófutásban Boros Elemér Csáktornya.

A csáktornyai csapat szertornában oly szép gyakorlatokat mutatott be, hogy a tapsok száma nem akartak.

A verseny többi részét sajnos elmosta a hirtelen megéredt eső, aminek végét leventéink

Elsőrendű ellátás!

a tribünön a tüzoltózenekar muzsikája mellett várták meg. Azután még volt gránátobás, eredménykírdetés és a díjak és dicséretokiratok kiosztása.

Üdvözlöbeszédet Kovács László és Thury Pál főoktatók mondtak.

Színházi jelentés

Károlyi igazgató második hete

E héten Szilágyi László operettje: „A vén díofa” vitte el a pálmát. A szulolt ház előtti bemutató óriási hatást keltett, a színészek valóban megérdemelték a sok tapsot és újrast. Sipos Nelly Szikszayné szerepében fővárosi nívón mozgott, egyes jeleneteivel viharos tapsot keltett. Károlyi Judit selypes előadásával művészi módon perszillálta a gombamód elszaporodott nagyvárosi dízókat. Perényi K. főpinceri szerepe harsogó kacajokat fakasztott s sokan fajtítottak az oldalukat a sok nevetéstől. Fodor István mint végrehajtó nem maradt el a többi művész mögött. A nagy sikerhez az összes szereplők hozzájárultak művészi játékkal.

A szép művészi előadást a közönség azzal halálta meg, hogy a második előadás is zsolalásig megtöltötte a termet.

Sztabml Rózsája, a közönség előtt már ismert Gyergyói Bal és az összes többi előadott darabok egytől-egytig megnyerték a közönség tetszését.

Károlyi János társulatával rövid működésével már is beférkőzött a közönség szívébe.

Az ország legkiválóbb tudósítói írják a „Délvidék Monográfiáját”

Értesítjük olvasóinkat, hogy a Délvidék, Muraköz és Bácska hősi múltjáról, kulturális és művészeti teljesítményéről, geológiai alakulásáról, ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági fejlődéséről egy mindent összefoglaló, jelentős munka készül: a „Délvidék, Muraköz és Bácska Monográfiája”. E jelentős, komoly munkát a magyar társadalmi, tudományos és művészeti körök egyhangú kívánsága indította el a megvalósulás útján, hogy ebből a műből a multak tanulságait levonva, nagyobb tudással, edzettebb lelekkel építhesse fel a boldogabb és szebb jövőjét. A hatalmas anyag feldolgozása már megkezdődött, az adatgyűjtés és szervezés folyamatban van. E műben az olvasó nemcsak a Délvidék, Muraköz és Bácska városainak, hanem a legkisebb községeknek települési történetét is megtalálja majd, mindazokat az

Anyáknapja a polgári iskolában

A csáktornyai polgári iskola vasárnap délután tartotta meg Anyáknapját a Leventeotthonban.

A zsolulóság megtelt teremben először P Bakos Gáspár intézett szép beszédet az anyához, felsorolva az anyák erényeit, szenvedéseit, szeretetét, megbocsátását, imádságát fiaik győzelmeért a rettenetes vérzivatarban és buzdította a gyermekeket az anyák iránti tiszteletrre és szeretetre.

Weber Vera és Ambrus Margit versiket szavaltak az anyához, majd a kis polgári leányok Weber Jozsefné énektanárnő vezetésével szép dalokat énekeltek.

Az ünnepség fénypontja a szimbolikus szindarab volt, amely bemutatta az engedetlen kisleány büntetését és visszatérését, az anya szív-fájdalmát és örömet a megtért gyermek felett.

A szereplők közül különösen kitűntek Szmollec Vera II. oszt. és Vedez Ferenc III. oszt. tanulók magyar táncukkal, amelyet meg kellett ismételnük.

Az ünnepély végén Nagy Károly, a polgári iskola igazgatója mondott köszönetet a nagyszámú megjelenteknek, továbbá a szereplőknek és rendezőknek, úgy az adományozóknak. A rendezők neveit szerénységből nem akarta elárulni, de mi megtudtuk, hogy Banozy Andrián és Visontai Ilona tanárnők voltak azok, akik fáradságot és időt nem kímélve tanították be a szerepeket és tancokat. Meg is kapták a szereplőkön keresztül

Megnyilt a muraszentmártoni (vucskovezi) FÜRDŐ

Analizált, jódos, szénsavas víz-e kiváló gyógyhatású reumatikus bántalmaknál, esz, ischiás, vesze bajoknál, golyva és szibajoknál. Elsőrendű asztali víz borhoz, gyűmölcsnedvekhez.

Pormentes, hegyi levegője esz-ndes sétányai elsőrendű pihenőhelyül szolgálnak.

Lakások, kitűnő ellátás a vendéglőkben és magánházakban. Orvosi vizsgálat. Fürdők, kadakban és medencében.

Csáktornyáról autóbusz forgalom. Muraszentmártonban kocsik kaphatók. Bovebb felvilágosítást nyújt a tulajdonos:

KRÁJICS JÓZSEF, Csáktornya

érdekes eseményeket, küzdelmeket és erőfeszítéseket, melyek lassan, fokozatosan a mai Délvidéket, Muraköz és Bácskát kialakították.

Mint érdekességet, meg kell még azt is említenünk, hogy a szerkesztő-bizottság határozott kívánságára a mű minden vonatkozásban a Délvidéken készül. Az országos hírű tudósokon kívül a mű egyes cikkeit a helyi viszonyokat ismerő délvidéki, muraközi és bácskai írók és szakírók írják. Hisszük, hogy az ilyen komoly és alapos előkészület megallozza gyümölcsét és a megjelenését Muraközben is nagy érdeklődéssel fogadják majd. A szerkesztőbizottság sorában Pecsnik Ottó országgyűlési képviselő is helyet foglal.

Szoborkiállítás Csáktornya

Bezzeredy Lajos szobrászművész gyűjteményes kiállítást rendez a csáktornyai tanítóképző intézet dísztermében, amelyre Csáktornya műparthoz községének már is felhívjuk nb. figyelmét. A kiállítás június 6-án délelőtt nyílik meg, amely 15-ig tart és naponta, de 9-től du. 6 óráig van nyitva. Belépődíj 1 P.

HIREINK

— **Muraköz újabb hősi halottja.** Ismét arról kell beszámolnunk, hogy egy muraközi hős a haza oltárán adozta fel életét. Hren János honvéd. Hren Mihály zalaujvari gazdálkodó egyetlen fia, 1943 január 17-én az orosz fronton a hazáért hősi halált halt. Május 21-én mondták a helybeli ferences templomban szentmisét lelke üdvéért. Hren János megtette kötelességét magyar és muraközi hazájával szemben. Esküjéhez hűven harcolt és feladta a legdrágábbat — életét. Lelke bevonult a mennyei hadseregben, az örök diadalmába, teste ott pihen a messzi orosz frontok földjében, emlékéit pedig áldani és megőrizni fogjuk az idők végtelenségéig.

— **Rhosóczy Rezső tanügyi előadót a honvédevezérkar főnöke kinttette.** Vitéz Szombathelyi Ferenc vezéreredes, a m. kir. honvédevezérkar főnöke Rhosóczy Rezső tanügyi előadót, a muraszombati I. fokú Közoktatásügyi Igazgatóság Kirendelési vezetőjét a visszatért Muravidék és muraközi területeken a katonai közigazgatási szolgálatban való közreműködésével kifejezett és általában felülemelkedő eredményes munkásságáért dícsőrel elismeréssel kinttette ki.

— **Srtidóvár új vezetőjegyzőt kapott.** A m. kir. belügyminiszter Szabo Jenő személyében a srtidóvári körjegyzőség élére új vezetőjegyzőt nevezett ki. Szabo Jenő kinevezése régebbi kelte. Még novemberben történt, de miután harcok szolgálatot teljesített és csak a zalai honvédekkel tért vissza és szerelt le, látogatást is csak most vehette át.

— **Budapestben állítják fel az első muraközi tanonc-otthont.** Mint értesülünk a muraközi tanonc-otthon ügyét magukévá tették illetékes helyen és ennek folytán lehetővé válik annak rövid időn belül való felállítás. Sikerült erre a célra egy budapesti hazát szerzeni és most csak rövid idő kérdése, hogy megnyílik Budapestben az első muraközi tanonc-otthon, ahol az összes ipari ágakban elhelyezést nyernek majd a muraközi dolgozók és jövőselejtű fiúk, hogy belőlük jó magyar hazafiakat és képzett iparosokat neveljenek.

— **Kisszabadka és Murakirály között új állomás létesül.** Hozzájárultak illetékes be-

Hölgyeim! Egyszerre 130 kötötű munkáját végzi el a „Rapid” szazad szencziója! Munkája kézimunka. Minden mintá köthető. Néhány óra alatt köthet pulvert, bluzt vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Ara P 62.10. „Rapid” (98) túvel ára P 48.30. Kérje az ismeretöt. **Á R U F O R G A L M I K F T.,** Budapest, IV. Sütő-utca 2 szám, félemelet 3.

Iven ahhoz a kívánsághoz, hogy Kisszabadka és Murakirály között „Csekklaka” elnevezés alatt új megállóhely létesüljön már a legközelebbi időben, amit megfelelő körletben adnak át majd a forgalomnak. Az új megállóhely Perlakot és környékét közelebb hozza a vasúthoz és nagyban hozzájárul a forgalom emeléséhez.

— **Beiratások a polgári iskolába június 12-én délelőtt és délután, CSAK EZEN A NAPON!**

— **A csáktornyai polgári iskolába járt öregdiákok találkozója 1943. június 14-én, pünkösdi hétfőn.** Mindenki értesítse barátját, hozzátartozóját.

— **Megkezdtek a hétvezéri, drávaóhídi és tükesszentgyörgyi utak építését.** A muraközi magyar-német határ kettévágta a hétvezér — polstraui utat, így Hétvezérnek és a mögöttes részeknek nem volt megfelelő jó útja Csáktornya felé. A magyar állam az érdekelték kérésére nélkül is azonnal intézkedett és az új hétvezéri út építését máris megkezdte. Az új út Miksavárból indul ki és körülbelül öt kilométeres lesz, a már kész stridóvári úthoz torkollik. Az útépítéssel sok környékbeli munkás jutott jó keresetbe. Ugyancsak épül a Drávavasárhelyről a drávaóhídi új új vasúti megállóhoz vezető, továbbá a tükesszentgyörgyi új vasúti megállóhoz vezető bekötő út. Ez a perlaki úthoz torkollik s így Perlak is közelebb jut a környékbeli községekkel együtt a vasutállomáshoz.

— **A Julián Iskolaegyesület kinttette a muraközi tanítóknak és egy tanulóknak.** A Julián Iskola Egyesület a magyar nyelv eredményes tanításáért I. évi május havában 303/1943. J. sz. alatt az alábbi tanítókat tüntetle ki: Balazs Gizella drávidósi áll. tanítónt 100 P jutalomban részesítette. Elismerő oklevelet nyertek az alábbiak: Bánfai Zita dezsérlakai, Földesiné Pataki Margit kotori, Haraszt Margit muracsányi, Haris Jolan perlaki, Klement Vilma drávavasárhelyi, Nedich Irma drávaegyházi, Kaposvári Károlyi muraszentmáriai, Nagy Ferenc drávasszentmihályi és özv. dr. Andorka Lajosné alsódomborui áll. tanítók. — A magyar nyelv tanulásában tanúsított szorgalmáért Toplek F. drávidósi áll. népiszkolai tanuló 10 P-vel jutalmazta meg az egyesület.

— **Elloptak egy kerékpárt és 100 liter bünjelpálinkát a vizszentgyörgyi jegyzői irodából.** Sajnos a feketén való palinkázás még nem ment ki a divatból, bárha a hatóságok ellenőrzés egyre szigorúbb és egyre több esetben sújtanak le elkobással és büntetéssel a tilosban főzökre. Egy ilyen tilos főzésből származó mintegy 100 liter lefogalt palinka volt, mint elkobzott bünjel, a vizszentgyörgyi jegyzői irodában. A múlt héten ismeretlen tettesek betörték a jegyzői irodába és elvitték a 100 liter pálinkát, de elvitték a jegyzői kerékpárt is. Az a gyanu, hogy a betörést olyan valakik követhették el, akik érdekelték voltak a feketén főzött palinka miatt indult hatóságok eljárásában. A csendőrség az eljárást azonnal folyamatba tette.

— **Zágrábban újra kivégeztek tíz kommunistát.** Hercegovinában az olasz, német és horvát csapatokon kívül most már bolgar csapatok is bekapcsolódtak a partizánok elleni harcokba és ennek eredményeképpen remélik, hogy hamarosan sikerül a két ezer méteres hegyek vidékét is megtisztítani. Zágrab mellett meggyilkoltak egy horvát alattvalót. Mivel azonban a tettest nem sikerült kézrekeríteni, tíz elfogott kommunistát kivégezték.

— **Leventék fogadalomtétele Alsódomboruban.** Fényes ünnepség keretében tették le fogadalmukat az alsódomborui leventék. Rhosóczy Rezső tanügyigazgatási előadó jelenlétében. A labori misét P. Fekete Géza leventelékész mondotta és magasszarnyalasú beszédben méltatta a nap jelentőségét. Délután pedig Anyáknapiát ünnepelték gazdag musorszámmal. Beszédet mondott Szemes Ilona tanítónő. Zrinyi Ilonát pedig Letics Mária tanítónő méltatta muraközi nyelven.

— **Anyáknapja Felsőkirályfalván.** Május 23-án tartották meg anyáknapiát a felsőkirályfalvai áll. népiszkolában. Az iskolát zsufozásig megtöltötte a szülők sokasága, de ott láttuk a község érdemes előjáróságát a községi bíróval. A gyermekek szép szindarabot, szavalatokat mutattak be magyar nyelven immár második éve és a sok édesanya örömmel hallgatta gyermekének szereplését. A nap jelentőségét Halmos Dezsőné méltatta magyar és muraközi nyelven a megjelenteknek. Ugyancsak az ő érdeme a jól sikerült ünnepség megrendezése is.

— **Kotori, alsódomborui leventék és iskolások kirándulása a Balatonra.** Május 29-én 50 katori és 20 alsódomborui levente és iskolás indult el Somfay György alsódomborui ig. tanító és Nagy Lajos katori tanítók vezetésével a „Magyar tenger” meglekintésére. Az utvonali Fonyódt, Badacsony, Keszthelyi Tapolca, Hévíz. Vasárnap este tértek vissza otthonukba.

Nyári menetrend

Vonatok érkezése Csáktornya állomásra

Idő	Milyen vonat	Honnan
5:15	gyors	Róma
6:02	személy	Muraszerdahely
7:11	„	Nagykanizsa
7:45	„	Miksavár
7:49	„	Muraszerdahely
8:11	„	Polstrau
8:56	„	Székesfehérvár
9:28	„	Drávhid
13:05	sebes	Budapest, csak vasár- és ünneppnapon, június 15-től szeptember 8-ig mindennap.
15:44	személy	Nagykanizsa
16:24	„	Miksavár
17:51	„	Polstrau
17:56	„	Drávhid
17:58	„	Muraszerdahely
20:04	„	Nagykanizsa
21:35	„	Polstrau
21:44	„	Muraszerdahely
22:53	„	Budapest
24:00	gyors	Budapest

Vonatok indulása Csáktornya állomásról

Idő	Milyen vonat	Hova
1:14	gyors	Róma
3:15	személy	Polstrau
3:45	„	Muraszerdahely, Zalaegerszeg
6:20	„	Nagykanizsa
6:30	„	Muraszerdahely
6:50	gyors	Budapest
7:21	személy	Miksavár
9:03	„	Drávhid
9:54	„	Polstrau
13:30	„	Budapest
14:20	„	Muraszerdahely, Zalaegerszeg
16:00	„	Miksavár
16:05	sebes	Budapest, csak vasár- és ünneppnapon, június 15-től szeptember 8-ig mindennap.
16:30	személy	Nagykanizsa
17:20	„	Drávhid
16:29	„	Polstrau
18:35	„	Nagykanizsa
18:55	„	Muraszerdahely, Zalaegerszeg
20:45	„	Nagykanizsa.

Esetleges tévedésekért, vagy változásokért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal felelősséget nem vállal.

Izléses nyomtatványok

gyorsan és pontosan

K É S Z Ū L N E K

a Muraközi Katolikus Könyvnyomdában

Első Muraközi Szövöde Rt.
CSÁKTORNYA

Széchenyi u. 50 ☎ Telefon: 31.

Központi iroda: BUDAPEST

Kőbányai Polgári Serfözde

muraközi egyedárusítója, ugyszintén

PETANCI ÁSVÁNYVIZ Ióráktára

glavno skladišće PETANSKE kisele vode

jedini prodavec pive za Medjimurje i

Csáktornya, Kossuth L.-u. 1 sz. alatti

nyitrai MRÁZ TIBOR

Csáktornya, Kossuth L. vulica br. 1.

telephelyiségét **A T H E L Y E Z T E**
A Z R I N Y I V Á R B E L S Ő U D V A R Á B A .

je svoje skladišće i magazine **PREMESTIL V**
ZNUTREŠNJI DVOR ZRINYI GRADA (Starina grada)

SPORT

Csáktornyai ZTE—BTK 1:1 (1:0)

Budapest, Latorca-utca. Vezette: Sásdi. A hosszú utazás dacára, szép játékkal, döntetlenül végzett Pesten a csáktornyai csapat 7000 főnyi közönség előtt. Ugyanis a Vasas—Köszvár NB I. mérkőzés előtt játszott a két csapat és Csáktornyai nagy „Hajrá Csáktornya” kiáltásokkal buzdították. A jövőben is szeretnék ha csapatunk az NB I. előjátékon szerepelne, mert sokat tanulhatnának.

Csáktornya ezzel a csapattal játszott: Istvánovics — Novák, Vass — Benkő II., Orosz, Vugrinecz — Benkő III., Takács, Hrebák, Vrbancz.

Az első félidőben Csáktornya szerzi meg a vezetést Vrbancz sarokrugásából és csak a második félidő 15-pben sikerül a BTK-nak egyenlíteni.

Jó: Istvánovics, Benkő II, Orosz és Hrebák, Takács (a mezőny legjobbjai), de a többiek is jól játszottak.

Vasárnap:

Csáktornya—Simontornyai SE

Vasárnap CsZTE—Simontornyai SE bajnoki mérkőzés lesz Csáktornyan. Ottani szereplésünk alkalmával csapatunk katasztrófális vereséget szenvedett, reméljük, hogy most vasárnap sikerül Csáktornyanak a győzelmet kiharcolni.

Edzőt szerződtetett a CsZTE

Mint értesülünk a CsZTE vezetésére edzőt szerződtetett Domokay személyében. Eppen ideje, hogy csapatunk edző kezébe kerüljön, hiszen Csáktornyan elegendő tehetséges ifjúságunk van, akikből utánpótlást nevelhetünk s akik majd méltóan képviselhetik Csáktornya és Muraköz színeit.

Közgazdaság

A kukorica helyes termelése

Mint minden mezőgazdasági kultúrnövénynél, úgy a tengerinél is a legfontosabb, a helyes és gondos talajelőkészítés. Bár ennek tárgyalása az ideai termésre nézve már elkészült, azonban a jövőre nézve, jó már ha most figyelembe vesszük a következőket.

A tengerinél a helyes talajelőkészítést már a nyár folyamán a talószántással kell elkezdni, amit egy esetben sem szabad kihagyni, illetve elmulasztani. Ez igen fontos a talaj tisztántartására, mert a nyár folyamán beérett gyom-magvak a talószántás után kikelnek, amiket azután az őszi mély szántással könnyen elpusztíthatunk.

A tengerit rendszerint frissen trágyázott földbe vesszük. A trágyázást összeel végezzük és pedig érett istállótrágyával. Fontos, hogy a trágya érett legyen, mert az állati ürülékkel és a szalmával sok gyomnövénynek a magja kerül a trágyába, ami ha nem elég érett a gyommagvak újra a földbe kerülnek a trágyakihordással. A trágya összeérése következtében a gyommagvak csiraképességüket elvesztik és így az már a talajra nézve veszélytelen. Fontos továbbá, hogy az összeel kihordott trágya még az őszi folyamán mély keverőszántással alá legyen szántva. Ez fontos azért, mert a kihordott, de alá nem szántott trágya különféle természeti behatások folytán sokat veszít tápértékéből, másrészt pedig az összeel elszántott istállótrágya őszi és tavaszi vetés idejére egyenletesen öslik el, arról nem is be-

szélve, hogy a mélyszántott föld erősen rögzös, amiáltal a fagy következtében talajunk tavasszal porhanyósabbá válik és így könnyebben művelhető.

Az így előkészített talajt tavasszal, amikor az már megszikkadt, elég ha nehéz fogással jól megáratjuk, esetleg még tövisboronával egyenletesebbre simítjuk. Ezután jöhet a vetés. Vetés után célszerű hengerezni, mert ezáltal a mag szorosabban érintkezik a talajjal és így könnyebben csirázik. Ha a vetésünk után a föld kicserepesedett, lehetőleg még kikékelés előtt könnyű fogással járassuk meg azt. A tengeri kikélese után, amikor a sorok már jól láthatók, azonnal kezdjük meg az első kapálást, illetve a sarabolást. Ilvenkor egyuttal pótolhatjuk a hiányos kelest is, új mag elvetésével. A kapálást, illetve a sarabolást ne csak a sorok között, hanem a tengeriszar to-

lással, hanem a kapálástvégezzük mindaddig, amíg a tengeri akkora nem lesz, hogy jól beárnycoklja a talajt, ezután a még esetleg előbukkanó gyomfélék már nem tudnak kárára lenni a tengerinek. Nemely helyen tölténi is szoktak a tengerit. Ered nézve különbözők a vélemények. En a magam gyakorlati tapasztalataim alapján, nem tartom célszerűnek a töltögetést, ugyanis töltögetés nélkül a gyökérezet mélyebben hatol a földre, ezáltal szilárdabban áll és kevesebbet szenved a szél okozta kártól, másrészt sokkal jobban kihasználja a talajban mélyebben levő tápértékeket.

Apóljuk, gondozzuk és szeressük a földünket, mert az a gazda, aki földjének nem viseli gondját, azt nem is érdemli meg.

Mersich Imre

m. kir. növényi. felügyelő.

Csáktornya nagyközség előljárósága

3023/1943. sz.

Hirdetmény

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak 164. 123. eln. 35—1943. sz. rendelete szerint az I. és II. légióalmi csoportban tartozó vagyontárgyak minden épületben, valamint az I. és II. csoportba sorolt vagyontárgyaknak az „összefüggően beépített területén kívül fekvő minden épületben, a gyújtóbombák hatásának csökkentésére a padláson tárolt homok mennyiségén felül egy és két szobás lakásokban legalább kétszer 5 kg. a 3 és ennél több szobás lakásokban legalább háromszor 5 kg. száraz homokot készenlétben tartani.

A nem lakás célra szolgáló helyiségben az alapterület minden megkezdett 30 négyzetméter után 5 kg. száraz homokot kell készenlétben tartani.

Lakásban a homokot az előszobában, ha pedig előszoba nincsen, valamint a nem lakás céljára szolgáló helyiségben, a szabadtól nyíló bejárati ajtó közelében kell elhelyezni.

Csáktornya, 1943. május 19.

ELŐJÁRÓSÁG.

vénél is végezzük, mert ezzel is segítünk a növény könnyebb és gyorsabb fejlődésének, erősödésének. A hiányok pótlásával egyidejűleg a mástul sűrűn kell vetést, pedig ritkítsuk, egy fészekben két szal tengerinél többet ne hagyjunk. A sűrűn hagyott tengeri kevés és kis csövekkel hoz, ami természetesen nem csak a mennyiség, hanem a minőségnek is a rovására megy.

Az első kapálás után a további kapálásokat úgy és akkor végezzük, ahogyan azt a vetésünk mutatja. A második kapálaskor végezzük el a fátvazást is, ezt sem szabad sohasem elmulasztani, sem későre hagyni, mert ezzel is az anyanövényt segítjük. A továbbiakban a kigazósodás után minden esetben kikapáljuk, mert csak így maradhat allandóan tiszta a földünk, melynek előnyét nem csak az ezévi termésben látjuk, hanem a következő évben is. A jól és tisztán kezelt földben mindig több a termés és ezáltal a munkánk feltétlen megtérül. A megfelelő sűrűségű és jól beállt, erőteljesen fejlődő vetésben a gyom nem tud erőre lépni, tehát, ha mezőgazdasági növényeinknek minél nagyobb és igényeinknél meglegelőbb tenyész körülményeket biztosítunk, akkor annál sikeresebben vehetik fel a fejlődésük közben előbukkanó gyomokkal a küzdelmet. Ne elégedjünk tehát meg egy-kétszeri kapá-

PÉNZ

áll a házhoz, ha idejében beszerzi államsors, egyét! A pénzzel együtt nyugalom és boldogság költözik otthonába

A M. Kir. Allamsorsjáték
40.000.- ar.P-ös

főnyereményének,
összesen 29.360 kisebb-nagyobb nyere-
mény húzása

junius 8-án.

Egész sorsjegy 3.— P. Fél 1.50 P.

MEGYIMURJE

Preplatna cena: 5 — P. na pol leta.
Vredništvo: Horthy Miklós-ter 6.

Csáktornya, 1943 május 28

Politički tjednik
Zide saki petek.

Junački bataljoni

su marširali v nedelu po celom orsagu, da daju pošovanje pokojnim pajdašam — vitezam, šteri su alduvali svoje življenje za domovinu. Kulko ga njih prebrojiti ne moči. Si su oni odvetki onih dičnih honvedov, šteri su i negda harcuvali za slobodu magyarske zemle. Njihovo alduvanje je vekivečna vrednost magyarske povesti.

Lepo je gledati te viteze, kak marširaju, z naše krvi, naši sini su oni. Velko pošovanje zaslužuju od nas i blizo su nam k našemuru sruu oni šteri su je, a još bole oni, šterih ga več ne. Još su ne dalko od nas, još je v duši vidimo pred nami.

V nedelu smo pozdravili viteze, šteri su harcuvali i ostali pre varašaj Gorlice, Zavierč, Chodel, v Karpatskój, pre vodaj Dnjester i Bug i zvali smo je, a oni su nam z daleka dali odgovora „tu smo“. Oni nas vežeju z vremenima štera su zdavnja minula. Boli nas srce, da se zmislimo za njih, ali se zato štimamo ž njimi, oni su pokazali, kak je treba za domovinu živeti i hmreti.

A k tem starim vitezam zovemo ve i se denešnje pokojne junake, viteze. S popevkom su ošli z doma s trdmi šakami su se borili za nas pre vodaj Dnjester i Don. Zovemo je, šteri su za nas harcuvali pre varašaj Voronjež, Krasnoje, Ostrokok, Valejuki i sigdi drugi. de je bilo potrebno dokazati, kaj znaju naši dični honvedi. Oni su rod nasega srca, novo pokolenje, a tam počivaju. Oni su napisali povest našega naroda za sa buduća vremena. Svoje življenje su dali za naše buduće življenje.

Čuda njih su lani još v paradi marširali pred spomenikom junakov i dali njim pošovanje, a letos več je njim treba dati pošovanje, kajti od potli su sprebodili pekla peklov na ruskoj fronti i alduvali su za domovinu ono, kaj je najdražese svoje življenje.

Magyarski narod čez jezero let na vek po soldačkomu potu hodi. Čez čuda sto let čuda pot nam je bilo življenje na vagi. Alduvali smo čuda, a i ve čuda aldujemo, da si zasiguramo naše življenje tam, de bože sunce sveti.

Viheri vremen čuda pot su nas trgali i čuda pot smo bili ostavljeni sami, ali itak malo da su bila takša vremena, da nebi bili znani junački harcuvali oni narodi, šteri znani skup živju. Znali su, da nas veže skupno življenje, skupni kruh i makar njim materinski jezik neje bil magyarski, postali su magyarski junaki. Skup živimo, skup harcuvalimo i skupa moramo hmreti, to se moramo navčiti, onda bomo znali, zakaj su naši vitezi krv pre-

Magyarska ima velko poštenje pred Europom

Veliki govor Kállay Miklósa minister-predsednika

V subotu popoldan je Kállay Miklós minister prednik, čez dve vure držal govora na konferenciji Magyarske Stranke Života.

Najpredi je ministerpredsednik govoril za teške bitke, v šterimi je naša soldacija harcuvala na sovjetskoj fronti v toj oštoj zimi. Zgobjaki su bili teški, ali ne za badav. Pokazali smo pred Europom našu diku i z narodne strane su te teške borbe bile hasnovite, kajti smo pred europckimi narodi čuda gvinuli. Za najkrašje vreme bodo žiši zakoni šteri

bodo brižu vodili za viteze i invalide ovoğa tabora.

Da se najde zemla, kruh, služba i sala briga bude samo njihova.

Dale veli ministerpredsednik, da na mesto zgublene soldačije bodo stvorili novu. Sesije orsačke hiže se za ve na držiju, ali to ne znači, kaj bi vlada štel delati prez orsačke hiže. Naglasil je, da novo zbiranje oblegatoj nabo, a to neie niti potrebno, kajti celi narod stoji za vladom.

Zvunjaska politika

Veli dale ministerpredsednik, naša je ta, da magyarski narod navek ide po onom potu, šteroga mu kaže narodno poštenje. Navek smo našli pota, da čuvamo sebe i da poleg toga izvršimo svoje dužnosti. Bili smo navek dobri prijatelji i navek smo našli prijatele. Kaj je bilo treba alduvati, navek smo radi dali, a ve v takšim vremenim niti se ne moči vugnoti alduvanju. Idemo v alduvanju, kak dalko je moči kajti ne aldujemo za sebe, nego za narod i zememo na sebe

samo takše alduvanje, štero odgo-

varja jakosti narodu.

Čuda smo v zadnje vreme čuli, da mali narodi nemreju sami živeti i moraju se pokoravati volji velikim narodom i po njihovim žlam živeti. Magyarska to neče. Magyarska očie, kak su to rekli osovinski državni voditelji, osobito zadnjipot taljanski državni sekretar, du i mali narodi imaju pravo na življenje. Te dužnosti bomo izvršavali, svoje pravo nedamo, a ljudsko pošujemo.

Poštuovati sakoga naroda

za to se višepot govorilo. Mi damo pošovanje sakomu narodu, kakšega god jezika govori i bomo došli do mirnoga rešenja. Z našimi sosedimi imamo skupne interese, kaj je za njih pogibel to je i za nas i skup se moramo braniti.

Neje istina, kaj bi mi narodnosti zgnejeli, za to nas krivo tožiju. Jedina Magyarska je ona država, de narodnosti živjaju sa prava. Govoriju s

svojim materinskim jezikom i slobodno si razvijaju svoju kulturu.

Magyarska neje nikomu zela zemle niti za jen stopanj. Kaj ladamo, to smo ladali 1000 let, a kaj su nam drugi zeli, ladali su samo 20 let. Narodi pod Karpataj moraju živeti skup, to mi očemo, ali nesme biti svaje med nami.

Naša znutrešnja politika

Kaj se tiče znutrešnje politike, govori dale minister predsednik, naš znutrešnji red je čisto zasiguran. Krivo mišl on, što se nadja, da bodo došla nazaj vremena 1918. leta, ili kakše druge

revolucije. Se to bomo zadušili još v klici. Što bi napravil kaj takšega, on bo zazvedil za državnu vlast. Se naše sile moramo potrošiti na bolše povanje i na soldačiju.

lejali.

Srce naših pokojnih junakov prhni v stranjskoj zemli, ali kriči nam prez glasa i to nam je vekivečna opomena. Denes živimo na gorecoj zemli, a gorimo i mi. Gori v našim dušam ljubav za našu domovinu, za naše viteze i v toj ljubavi smo si jednaki. Kakši god je komu materinski jezik, v krili domovine smo si jednaki. Dužnosti nas vežeju se jednako, a ran tak jednako vživamo i se dobro, kaj nam mati domovina da.

Dobro je rekel pred kratko vreme jen mladi človek v Csáktornya, da je bil v Nagykanizsi: makar sem i megymurec i 20 let ne sam imel priliku, da se navčim magyarski, itak sam bil tak dober magyar, kak čuda drugi, a denes poleg šest stranjskih jezikov, dobro znam i magyarski govoriti.

Svetkovali smo nedelu naših junakov. Zvršili smo naše svete dužnosti za njih i dali smo pošovanje njihovom spomenu. Megymurje ima čuda junakov, šteri počivaju v stranjskoj zemli. Oci su požalovali, kak je treba diku zaslužiti a sini denes, na njihovom tragu, su tu diku povekšali.

Nega obstanka onomu narodu, šteri nema svoje junake i neje vreden življenja on narod, šteri nezna poštuovati svoje junake. Mi megymurci smo odvetki dične Zrinjiove soldačije, čuda krvi smo alduvali za našu domovinu, aldujemo i denes, a naši narodni junaki nas glediju s Svetloga Raja i veliju, ne smo se za badav alduvali na oltaru domovine, kajti Megymurje zna poštuovati nas i svoju domovinu.

Dika našim zveličenim junakam!

Za socialne brige

veli minister predsednik, da treba voditi i narodu ležše življenje storiti je jako teško, ali vlada ima se to na brigi i delaju se za to dobri zakoni prvi

med njimi, kaj bodo i polski težaki zasigurani za beteg.

Za obskrbu naroda

veli, da letos — tak se vidi — bude leži obskrbeti naroda, ali se jeno moramo šparati i tak živeti, kaj nabodo bogataši imeli više, nego saki človek mora tak dobiti hranu i se drugo, kak dela. Dela se zakon, kaj se bodo cene za hranu i fabričke stvari zglahale, ran tak i plače za delavce i činovnike, a pre tem bodo brigu meli i pensioneri i privatnimi činovniki.

Najoštreše bodo štrofali nabijače cen, švercare i one, šteri na črnem piacu trgujeju.

Židovsko pitanje bo se isto rešilo, čim bodo prilike za to. Podpomagala bo vlada, kaj bodo činovnička i gospodarska mesta došle v roke kršćanske mlajšine. Židovi šteri su zadnjih deset let naglo obogatili, bodo morali kcoj dati, k taborskim

terham. A naglo obogaćeni kršćeniki bodo tulkajše morali platiti vekše porcie. Te zakoni se isto slažeju.

Isto se bô vlada brigala i za domaču družinu, štera služi na takšim mestam, de nim je kršćansko poštenje v pogibelu.

Na zadnje je još ministerpredsednik položil veru da je celi narod veren svojemu Gospodaru, Visokodostojnom Gosponu Guverneru i politiki vlade, štera ide za tem, da naroda dopela v bolše i srećneše življenje.

Govora ministra predsednika su priieli z velikim zduševljenjem i neje bilo niti kraja niti konca eljen kriču i pokanju z rokami.

Den junakov

Po zapovedi najvišešega soldačkoga Gospodara, Visokodostojnoga Gospona Guvernera zadnje nedele majuša meseca je treba dati poštuvanje našim junakam.

V varašu Csáktornya se poštuvanje zvršilo na vreden način. I dragi Bog, šteri vidi srca i možgyane, se nam je smilil i dal nam je lepo vreme. V jutro ob 8 vuri je još curen gosti dežgy, a do desete vure, da je bila sveta meša, rezsvetilo je Bože sunce.

Varaš pun zastavi, na Horthy Miklós placu pred Orsačkom Zastavom su napravili lepoga oltara i do desete vure je plac ves pun bil. Se vlasti, soldačka paradna kompanja, vitezi, frontski soldati, leventiši, dečki i puce, se škole, općinska poglavarstva, meštri, Gospe Magyarskoga Ženskoga Društva, fabrički delavci i pun plac naroda.

Potli svete meše ođišli su k spomeniku junakov de su leventiši Kovács István i Kovács Iván deklamirali lepe verše, a Barabás Győző navučitel praktične škole v preparandiji je držal takšega govora, da su se ludi plakali.

Najpredi je spomenul ona mesta, de su naši magyarski i megyimurski sini harčovali. Velke dolne peska do kolena v Polskoj, Karpati, Galicia, Srbija, Doberdo, Piave, se pune naše krvi. To so imena, štera mi nigdar nabomo pozabili, tam leži cvet našega naroda, oci, sini, brati, šteri su došli do taborišča trudni, zmoećni, gladni, žejni, tam su šteki grmeli, bombe pokale, mašinpške regetale, ra-

njeniki javkali, zdihavali i duše spuščali, pekel peklenški, ali oni su samo jeno imeli pred očmi, svoju domovinu i svoje familie i išli su, ne nego bežali su napre i navek samo napre, de je bil vekši ogenj, ta su bole leteli.

Gledi toga kamenatoga spomenika, de je zapisano osemdeset imen junakov općine Csáktornya, šteri su ođišli s pantleki i cvetjem na kapi, a nigdar ne su došli nazaj. Gledi toga spomenika i veli, da su te junaki v duhu si tu pred nami i z veseljem glediju, da su oni ne zabavdavaju alduvali svoju krv i življenje, ar mi šteri smo doma, znamo njih poštuвати.

S toplimi rečmi je spomenul denešnje junake, sine onih, šteri su v prvim svetskim taboru pokazali, kaj je magyarsko vitezstvo i šteri su v ruskom peklju pokazali, da su oni vredni sini svojih vitezkih ocov, a med njimi i naši megyimurci.

Ne smo došli sem, da se plačemo, niti da parade tiramo nego za to, da se zmislimo za naše vitezje i da se pomolimo Bogu, da njim da vekivećnoga poćinka i da njim sveti Vekivećna Svetost.

Te govor je ludem globoko zašel v dušu. Potli toga su deli vence na spomenik i to honvedski zapovednik, frontski soldati, leventiši, varaš Csáktornya i Gospe Ženskoga Društva, a na zadnje je bil paradni marš v šterim je naša mlajšina pokazala, da se već čuda navćila, osobito su lepo marsirale naše fajne leventiške pucike.

Naše fabričke puce su bile v Budapestu

Naša fabrička delavka Sarics Julia nam pripoveda ovo:

More biti, kaj je nekomu poznato, da je v Csáktornyi v našoj fabriki bila škola magyarskoga jezika za delavce. V to školu hodile smo i mi. I zato, da smo položile dobroga ispita, poslala nas je fabrika v Budapest na par dni, na veselje.

Komaj smo čekali toga dneva, da bo itak ta sreća došla za nas, kaj bomo mi potovali. I glej, za istinu 21. majuša ob pol dve vure došla je ta sreća i naš pot. Se vućenice, štere smo hodile v školu zišle smo se na banhofu. I naša frajla štera nas je pelala, veselo nas je tam počekala. Da smo se si skup zišli frajla je zela karate, seli smo se na čug i počeli smo potovati.

Lepoga i srećnoga smo meli pota, samo pre Komarvarosu smo malo predugo morali čekati tak kaj nam je čug mel 2 vure zakešćenja.

V Budapest smo došli već, dok je pol noći prešlo. Tam so nas jako lepo počekala gospoda z motori, znjimi i gosp. Safran László. Već, kak nam trudnim potnikam ponudili so nam mesto v motori i lepo smo se pelali z banhofa šteri se zove Deli pályaudvar prek Lánchida (mosta na lancu) dok smo došli do našega stana. Soferi na motoru bili so jako fini, se su nam tolnaćili, kud su nas vozili.

Već je bila jena vura dok smo došli na stan. Meli smo lepoga stana gori sa štrlim stoku. Saka je mela svoju belu postelju. V subotu v jutro majuša 22. lepo smo se zdrave stale i išel

Otprlo se. kopališče Muraszentmárton (Vucskovecz)

Voda je pregledana i prenadjena, da je puna z jodom i z voglenom kiselinom i jako je hasnovita za vraćiti reumatične betege, protina, ischiasa, betege na bubrekam i sreu, proti kehle i t. d.

Jako dobra pijača z vjnom i sadovnimi sokli.

Dober brežni luft, tihl poti za Spancer, jako dobro mesto za počivati.

Kvarter i dobra košta se dobi v krčmi i privatnim hižam. Doktorska služba. Kopati se moći v kabinaj i v bazenu.

Autobus vozi z Csáktornya do Muraszentmártona, tam pak se dobiju kola. — Za dalnje moći pozvediti pre lastniku

KRALJICS JÓZSEF, Csáktornya

smo na villamos, pak smo se pelale na Budu. Do Bude smo se pelale z villamosom, a na brez z mašinom.

Dok smo došli gori tam smo počekali jeno-ga gospona šteri je bil z naše varmegyeje, neznamo kak se zove. On nas je otpelal v kraljevski grad i jako nam je lepo tolnaćil čiji je de spomenik. Obhodili smo celoga kraljevskoga grada. Nam se je tak dopalo, da smo rekli da nigdar ođnot vum namo zišli. Da je došlo vreme morali smo se jeno iti vum.

Zatem nas je te gospon odpelal na Halászbástya ođnod smo vidli celoga Pesta i tum nam je povedal stero-ga leta se je to zidalu i za kaj je i t. d. Potli nam je pokazal cirkvu, de so se krali krunili. Dok smo mi to se pregledali već je i polne minulo, bilo je treba iti k obedu.

Gosp. Safran otpelal nas je v hotel Metropol tam smo dobile toplu juhu i jednu malu pivu. Zvun toga saka je mela još i kaj si je zdoma donesla.

Potli toga išli smo v Hungaria park. Tam smo meli dosta sega za videti: zacoprani varaš, tobogan, hullamvasut, cirkus, ringšpilni se lele. Zvun toga je bilo i drugih jako lepih stvari, kaj ne moći niti se tu napisati.

Na večer smo išli v szinhaz (kazališće) potli toga pak smo se z villamosom pelali na stan. Doma smo se lepo vred spravili i lepo počivali do nedele jutra. V jutro smo najpredi išli v cirkvu, štera je na Rozsák terén. Da je meša manula, onda smo išli v Varoshiget. Na potu smo se pak zišli z našim gosponom šteri nam je tolnaćil. Dok smo išli nazaj onda smo se pelali z tramvajom pod zemlom tri stacije.

Da smo došli vum, onda smo došli v jeno prelepu cirkvu, štera se zove Bazilika. Potli toga išli smo kraj orsačkih hiž, dok smo došli do mosta, pod šterim smo došli v Margitsziget. Tam pak smo vidli sako formo drevje fiće i cvetije. Kak smo išli dale, vidli smo jeno zviralo, a poleg njega v vodi bile so zlatne ribe. Poleg zvirala smo si malo počivali a zatem pak smo išli z šifom nazaj v varaš.

Ođvećer smo pak išli v állatkert. Tam smo meli priliku videti sakoformo živine kakše so na svetu. Da smo to vidli onda su nas voditehja i gosp. Safran odpelali v cirkus. V te cirkus dojdu z celoga sveta igrači i takše točke smo vidli, kaj de gut nemoci videti. Tam smo bili do 9 vure. Zatem smo išli v kafanu, de su cigani igrali i jeden popevac nam je popeval. Jako smo se rezveselili i tak veseli smo išli spat. Tak smo mi sprevodili našega lepoga i vrednoga pota.

V ponedelek v jutro išla je saka kam je štela, i kupiti si je saka mogla, kaj je štela. Malo smo se pre dugo zadržali, kaj nam je bilo kesno za čug i da nebi bili tam dobri ludi, ostali bi v

Budapesti do drugoga dneva. Ali so je ludi dobroga srca, šteri si i tam megyimirke pomogli v oni veliki nevoli da je cug več počel gibati, a mi smo još ne bili si gori. Oni so nas pomogli kaj smo si srečno gori došli i srečno se k svojim milini povrnuli.

I zato si skup zafalimo našim fabričkim dobročinitelam, šteri so naše stroške naplatili. Navsek boho jim zafalno ostali, jer to nigdar nemo mogli pozabiti kaj so oni nam za dar dali.

Z veseljem štampamo ove reči Sarics Julie, ar vidimo, da se naši delavci trsiju navčiti jezika naše sladke magyarske domovine, za kaj čez žalostnih 23 leta nesu meli priliku, a ovo veselo putovanje, štero nim je bilo kakti premia za dobro zvršenu školu, nar služ kakti pelda drugim delavcam, kaj se bodo i oni trsili spoznati našu lepu domovinu.

Vtekanje naših leventášov

V nedelu májusa 16-ga su naši leventáš meli paradno vtekanje v občini Mikšavár. Meli su lepo vreme, a zišlo je 13 organizaciji.

Dečki su se v jutru shajali na vtekalištu, najpredi su išli k svetoj nišči pod zastavom, pozdravil njih je Modrovich Nándor jaraški zapovednik i onda su naši mladi leventáš pokazali, da su se ne zabavdali trudili i učili.

Vtekanje je ovak bilo:

Muštranje: Prvi Drávaszentmihály, drugi Zalaujár, tretji Jánosfalva, štrti Nyírvölgy, peti Kristófalva, šesti Drávasvárhely.

Granate hitati: Prvi Drávaszentmihály drugi Drávanagyfalva, tretji Zalaujár, štrti Jánosfalva, peti Kristófalva, šesti Drávasvárhely.

V strelanju ne su vtekanje zvršili, kajti je vreme bilo prekratko.

Bežati na sto metre: Prvi Radikovies János Drávaszentmihály, drugi Plevnyák Rudolf Nyírvölgy, tretji Strukel András Drávasvárhely, štrti Kernyak János Mikšavár, peti Jágec Ferenc Zalaujár.

Bežati na dvesto metrov: Prvi Strukel András Drávasvárhely, drugi Novák Antal Mikšavár, tretji Kapun Jozsef Jánosfalva.

Bežati na 400 metrov: Prvi Puklavecz Károly Mikšavár, drugi Novák János Mikšavár.

Bežati na 4x100 metrov: Prvi Drávaszentmihály, drugi Mikšavár, tretji Drávasvárhely.

Visoko skakati: Prvi Vértés István Drávasvárhely, drugi, tretji i štrti Bozsics Elek, Radek István i Radikovies József Drávaszentmihály.

Skakati dalko: Prvi Bozsics Elek, drugi Vértés István Drávasvárhely, tretji Novák Péter Zalaujár.

Hitati gvihte: Prvi Vértés István Drávasvárhely, drugi Szabol Gustav Zalaujár, tretji Branilovics Jozsef Drávasvárhely.

Vtekanje je jako lepo bilo, dečki su se dobro skazali, zapovednik njih je polahil, zpopevali su Himnu i potli toga su si napravili lepu malu zabavu.

Leventáško vtekanje

V nedelu, májusa 30-ga su naši leventáš imeli svoje prvo vtekanje.

V lepim maršu su došli na sportišče, a tam su najpredi pokazali, kak su se do ve lepo navčili muštrati, zatem pak je bilo vtekanje.

Zeleznoga gvihta hitati prvi Laszlo Bulcsu, bežati 100 metrov dalko prvi Strukel András Drávasvárhely, bežati na 400 metrov prvi Radikovies János Drávaszentmihály bežati 200 metri dalko prvi Strukel András Drávasvárhely visoko skakati prvi Buhm Jozsef Belica, bežati 400 metrov dalko s premenom prvi Bors Elemer Csáktornya.

Na žalost onda je vudril deždž i vtekanje su morali završiti. Dečki su skočili pod krov, a fejevergarska mužika njim je igrala. Potli se vreme popravilo i onda su još hitali granate, a na zadnje su delili medalje i diplome.

Med tem se pripetila i nesreća. Jeden leventáš si je pre skakanju gležnja sklučil, odpelali su ga dimo.

Stoga vtekanja se videlo, da se naši dečki fest boriju i z vremenom bodo dobri branitelji svoje domovine.

ÁGYTOLLAKAT

Tarka, jobb	—	1'50	1'—	P.
Szürke, fosztott	4'—	3'—	2'50	P.
Fehéres, fosztott	8'50	7'—	6'—	P.
I. rendű fehér fosztott	13'—	12'—	10'—	P.
Pelyhes, dunába	20'—	17'—	16'—	P.
Pehely, paplanba	33'—	30'—	—	P.
Szürke pelyhely	18'—	—	—	P.

Szállít bérmentve utánvételt bruttó 5 kg-os papírzsákbán
RÁCZ JÓZSEFNÉ Ágytollüzlete,
KISKUNFÉLEGYHÁZA Holló Lajos utca 39.

Šparati je rodolubnost,
Iratiti je izdajstvo domovine!

KAJ JE NOVOGA?

— Alduval svoje življenje za domovinu.

Hren Janos honved z Zalaujara, jedini sin oca Hren Mihalya, je ovoga leta januara 17-ga, na sovjetskoj fronti, alduval svoje življenje za nas i za domovinu. Majuša 21-ga je bila sveta meša za pokoj njegve duše.

Hren Janos je bil mladi človek, pun veselja i vanjan za srečno življenje. Domovina ga je pozvala i on je ostavil svoje rodno mesto, lepo Megyimirje, svoje roditelje i požuril se, da brani onu grudu, na štero je prvič bože sunce zasvetilo na nega i de ga mati prvič kušнула, zgrabil je oružje, da harcuvlje proti prokletomu črnomu strašilu, štero se nam grozi i štero kani zrušiti celu Europu i kršćansku veru.

Hren Janos je pokazal, kak je treba spunjavati svoje dužnosti za domovinu, alduval je na oltaru domovine ono, kaj je sakomu človeku najdražese, svoje življenje. Odišiel je v diku nebesku, mrtvo telo počivlje v dalekoj ruskoj zemli, ali za nas je on vekivečna pelda, kak je treba služiti domovini i ime njegvo bo svetilo za navsek na megyimurskom nebu.

— Novi notarjuš v občini Stridóvár. M. kr. minister znutrešnjih poslov je za notarjušiju Stridóvár v peršoni Szabó Jenő-a postavil novoga notarjuša.

Szabó Jenő je bil postavljen još v novembru mesecu, ali kajti je na fronti službu zvršaval i stopram ve, s zalavarmeyvinskimi honvedi je došel dimo, tak je i to službu stopram ve mogel prek zeti.

VAŽNO ZA RODITELE

Oni dijaki, koji bi šteli iti v I. razred polgarske škole, do 12. juniuša moraju se zapisati pre direktoru polgarske škole v Csáktornya.

— Megyimurski navučiteli su dobili povalu, a jen deak premiu za magyarski jezik. Školsko Društvo Julian je ov mesec rezdehlo povala i premiu onim navučitelam, šteri su najbolje navčili decu magyarskoga jezika.

Balazs Gizella navučitelica Drávadiós je dobila 100 pengő premie.

Diplomu priznanja su dobili ovi navučiteli: Bánfai Zita Dezsőlaká, Földesiné Pataki Margit Kotor, Haraszti Margit Muraesany, Haris Jolan Perlak, Klement Vilma Drávasvárhely, Nedich Irma Drávagyház, Kaposvari Karoly Muraszentmária, Nagy Ferenc Drávaszentmihály i ózv. Dr. Andorka Lajosné Alsódomboru.

Toplek F. deak narodne škole z Drávadiósa je dobil 10 pengő premie zato kaj se jako dobro vuci magyarski.

Mi smo navek rekli, da je naš megyimurski narod navek veren svojoj magyarskoj domovini i rad se vuci i bo nam na veselje, ako bomo višepot mogli pisati za takše deake.

— Z notarjuške kancelarije v Viziszentgyörgyju su vkrali jenoga biciklina i 100 litri žganice. Na žalost, ludi još i ve žgeju skrivonce

žganicu, prem da financi jako paziju i sakoga štrofaju, što proti zakonu skrivonce peče žganicu, a kaj se takšega prenajde, to se zarestera.

Takša zaresterana žganica je bila v notarjuškoj kancelariji v Viziszentgyörgyju sranjena, bilo je do 100 litrov. Ov tjeđen su nekiš nepoznati tati vdrli v kancelariju i odnesli teh 100 litri žganice, a vkrali su i notarjušovoga biciklina.

Tak se vidi, da su to mogli takši ludi biti, šteri imaju kakšega posla stem zaresteranom žganicom, a vkrali su njih vlasti preganjaju.

Žandari vodiju kviziciju i krivci bodo jako štrofani.

— V Budapestu bodo postavili prvoga megyimurskoga doma za inuše. Kak smo zazvedli, na visokom mestu su odobrili, da se za inuše postavi dom, i tak bo moguće, kaj se to bo za kratko vreme spunilo. Kak čujemo, već su za te kraj spravili jenu hižu v Budapestu i tak nabo dugo vreme prešlo, kaj bodo v Budapestu postavili prvoga megyimurskoga doma za inuše. Tam se bodo naši dobri megyimurski dečki mogli zvučiti v sako formoj meštiriji i paziteli bodo išli za tem, kaj bodo žnjih postali dobro zvučeni meštri i rodolubni magyarski purgari.

— Leventáška prisega v Alsódomboru. Z velikom paradom su leventáš v Alsódomboru položili svoju prisegu. Bil je poleg i Rhocsoz Rezső voditel školskoga inspektorata. Mešu pod vedrim nebom je služil P. Fekete Geza leventáški duhovni pastir i držal njim je lepo prodešto zato, kaj te den znači. Popoldan su svetili materinoga dneva z bogatim programom. Govora za poštuvanje matere je držala Szemes Ilona, navučitelica, a za Zrinvi Ilonu, štera je bila najvećka mati v magyarskoj povesti, je pripovedala po megyimurskom jeziku Leticia Maria navučitelica.

— Leventáš i deaki z opšnin Kotor i Alsódombosu su bili na Balatonu. Majuša 29-ga je odišio z općine Kotor 50 i z općine Alsódomboru 20 leventášov i deakov na Balaton, da si pogledneju naše lepo magyarsko morje. Vozili su se okoli morja, gledali su varaše Fonyóád Badacsony, Keszthely, Tapolca i na zadnje toplo kopališče Hévíz. Čuda sega lepoga su vidli i navčili su se, kaj je vredna njihova magyarska domovina.

— Materin den v Felsőkirályfalvi. Majuša 23-ga su odslužili paradu materinoga dneva v školi općine Felsőkirályfalva. Roditeli su čisto napunili školu a vidli smo tam i poglavare z birovom Deca su pokazala lepu igru i verše po magyarskom jeziku i ve već drugo leto su matere s suznimi očmi poslušale, kaj sega lepo znaju njihova deca Halmos Dezsőné je magyarski i megyimurski pripovedala za važnost toga dneva i poštuvanje matere. Ona se je i čuda trudila, kaj je parada tak lepo zišla.

— Ženske delavce iščeju. Komisiija za delo daje na glas, da v fabriki, de municiju delaju, iščeju čuda ženskih delavcov. Naj se glasuju ženske, štere su se dale dobrovolno zapisati za narodno delo. Kvarter za badav, tripot na den jesti, za to se plati 1p. 20f. Plaća prve 3-4 tjeđne 35 f. na vuru dok se navči, potli 40 filerov k tomu još 30% doplatek moči zaslužiti prvo vreme do 110 pengő, potli 128 p. a za koštu samo 36 p. tak da ostane 92 p. na mesec. Dela najmenje osem vur, na den. Betežničku kasu polovicu delavci platiju.

Žene i puće naj se glasuju v kancelariji Magyarskoga Ženskoga Društva M. A. N. Sz. saki den popoldan od 2-6 vure.

— Med stacioni Kisszabodka i Murakirály hode nova štacia. Na visokom mestu su gori zeli prošnju, kaj bo med štacioni Kisszabodka i Murakirály nova štacia pod imenom „Cseh-laka“. Štacioni bodo napravili za najkrašje vreme i bodo cugi stali. Stom novom štacion bo općina Perlak i druge okoli došle blize k železnici i to bo čuda hasnilo ludem i trgovini.

— Hapili su se zidati ceste v općinaj Héttézér, Drávadiós i Tüskezentgyörgy. Magyarska-nemška granica v Megyimirju je presekla cestu Héttézér—Polstrau i tak s Héttézéra i okolišnih sel nega dobroga pota v Csáktornya. Magyarska država je prev prošnje tih sel mam odredila, da se ima napraviti novi pot i već su se hapili zidati novu cestu proti Héttézéru. Nova cesta pela z Mikšavára, bo po priiuki pet kilometrov duga i vodi na već gotovu cestu proti

Ruháit festesse, tisztítsa Oprave farbati, čistiti pre

Pálcsicnál

Csáktornyai Flók:
Horthy Miklós tér 9.

Stridóvárú. Pre zidanju te ceste bodo domači ljudi došli do dobre službe.

Ran tak delaju novu cestu z Dravavásárhelya v Dushely k novomu stacionu i v Túske-szentgyörgyü k novomu stacionu. Ta cesta pela na cestu proti Perlaku i tak bo i općina Perlak i mesta okoli dosta bliže k železnici.

— V Zagrebu su pak skončali 10 komunistov. V Hercegovini, zvun tajfanskih, nemških i horvatskih trup, već i bugari harcujeju proti partizanskih bandi i tak imaju vujanje, kaj bodo i te 2000 metri visoke brge, na fletnom počistili od tih odurnih bandi.

V blizini Zagreba su zaklali jenoga horvatskoga državlana. Pokidob krivca nesu mogli prenatiti, su od vlovljenih komunistov za štrof deset ljudi skončali.

Gospodarstvo

Važna pitanja i odgovori za gospodare

1. Kaj je prva dužnost gospodara po novoj naredbi za nutri davanje?

Prva i najvažna dužnost gospodara je marljivo i verno delati, po planu gospodariti, kaj bo mogel se ono nutri dati, na kaj ga naredba po čistom katastralnom dobičku veže.

2. Kak se rečuna nutri davanje i kulko mora gazda nutri dati?

Nutri davanje se rečuna po katastralnom čistom dobičku orane zemle. Od senoškoše, vrta, gorice, gmajne i šume ne treba nikaj nutri dati.

Pre oranoj zemli od sake korune čistoga katastralnoga dobička je treba nutri dati 50 jedinice (punktumov). Od toga 10 jedinice, to je 10 kil krušnoga zrnja (pšenicu, hrč, ili soržicu) 10 jedinice v mašči (svinjsku ili mladinsku mašču, mašču, putra, vrhnje, olje za jesti, tustu svinju, tustu gosku ili racu, oljeno seme, ječmena, kuruzu) a 30 jedinice pak si more gazda sam zebirati, kaj oče nutri dati.

3. Kaj je to, čisti katastralni dobiček?

Katastralni dobiček je ona svota, štera gazdi ostane, da si z pridela na zemli odrečuna stroške povanja. To je stalna svota i rečuna se po parcelaj i vidi se na općini v katastru. Po tem se plača i porcija.

4. Kak si gospodar zrečuna čistoga katastralnoga dobička i po tem kulko mora nutri dati.

Čuda gospodarov ima doma prepisa katastra ako ga ne, na općini se vidi. De ga ne katastra, moči je po zemelskoj porciji zrečunati. To je stvar općine, ako znamo, kulko je naš katastralni čisti dobiček onda lehkio zrečunamo nutri davanje. Za saku korunu 50 jedinice, od toga jenu petinu krušno zrnje, jenu petinu mašče, a tri petine po svojoj voli.

5. Kaj je najveći i najmenji katastralni čisti dobiček?

Po naredbi od jene katastralne mekote orane zemla dobiček nemre biti menji od 3 korune a niti veći od 20 korun. Tak onda od jene katastralne mekote ne moči menje nutri dati od 150 jedinice, a ne treba već nutri dati od 1000 jedinice.

6. Kaj je moči nutri dati?

Nutri je moči dati se, kaj gospodar ima za

prodati. Sakoga polskoga ploda i saku živinu zemlju v rečun pre jedinica, zvun konjov. Konje samo onda zemju v jedinice, ako gospodar prod državi žreba ili kubilu za plod i kaj se soldačiji prod remonde. Drugi konji se ne rečunaju v jedinice.

7. Kak je treba zrečunati jedinice nutri davanja?

Za to je vun dana tablica i to bomo štampali, mam kak bomo stemi pitanji goiovi.

8. Kak je treba zrečunati jedinice pre tustim svinjam, goskam i racam?

Jedinice za tuste svinje, goske i race se rečunaju na dve fele. Jena fela ide v mašču, a druga v slobodno nutri davanje. Ako što nutri da 100 kil tešku svinju, saka kila vala šest jedinice, od toga štiri jedinice ideju na mašču, a dve na slobodno nutri davanje.

9. Što je dužen nutri davati?

Nutri davati je navek on dužen, što na zemli gospodar, i ploda pobira. Takši su:

1. gazda zemle, ako sam gospodar,
2. rendaš
3. Živatelj zemle.

10. Kak je treba nutri dati, ako je zemla s polovine ili tretine?

Ako je zemla s polovine, tretine, ili štrtine navek je gazda zemle odgovoren. Na njegovo ime se piše nutri davanje, ali polovinan ili tretinčan je odgovoren za svoj res. Zato se s pridela mora najpredi nutri dati, kaj je potrebno i onda ostanjka deliti.

11. Kak bo gazda zazvedil, kulko mora nutri dati?

Gazda bo zazvedil kulko mora nutri dati z gazdinskoga popisa i z gazdinske knjige.

12. Kaj je to gazdinski popis?

Gazdinske popise delata općina po katastru. To more saki gazda pregledati i stoga bo vidil, kulko jedinice mora nutri dati.

13. Kaj je treba včiniti, ako je v gazdinskom popisu nekaj zabunjeno?

Ako gazda vidi, da je v gazdinskom popisu nekaj zabunjeno, treba pre notarijušu prositi, da se popravi. Popravke zvršavle općinska komišija tam su gospodar i poleg i on gazda, štiri je reklameral, dobi pismeno na glas. Takše reklamacije je moči delati do 30 dneva, od onoga dneva od kak su gazdinski popisi vun zloženi za pregledati. Reklamaciju treba i onda napraviti, ako stoga zide veška dužnost. To zahteva starin-ko gospodar-sko poštenje.

14. Kam je moči apelerati proti općinskoj komišiji?

Ako je v rešenju općinske komišije nekaj zabunjeno, onda je moči do 15. dneva, kak je pismeno v roke došlo apelerati na gospona velkoga išpana, kakti vladinoga komišara za obskrbu naroda. Apelaciju pre općini prek dati pismeno ili vusmeno. Vusmenu apelaciju zeme poglavarstvo v zapisnik.

15. Kaj treba včiniti, ako gazda, zvun svoje i v drugoj općini ima oranu zemlu?

Ako gazda ima z vun svoje i v drugoj općini oranu zemlu, ali tam ne vodi gospodarstvo, onda mora to pre svojoj općini na glas dati i prositi, kaj se tu zapiše i ono, kaj ima v drugom hataru. Stem gazda čuda posla prešpara i bodo mu rečuni čuda točneši.

To je moči prositi i onda, ako gazda i v

drugoj općini ima gospodarstvo, samo onda je treba molbenicu pisati na velkoga išpana.

16. Za kaj služi gazdinska knjiga

Gazdinska knjiga posvedoči gospodarstvo, kulko je gazda dužen nutri dati, kulko je dal i kulko sega ima pravo mleti dati.

17. Što da vun gazdinske knjige.

Gazdinske knjige da vun općina za gospodare, štiri imaju menje od 100 mekot, a za večke inspektor za obskrbu naroda.

18. Kaj piše v gazdinskoj knjigi?

V gazdinskoj knjigi piše celo gospodarstvo. Kakše su zemle, kak se obdelavaju, kulko je čisti katastralni dobiček, kulko je z rende dano, z rende zeto, kulko je vun dano z resa i kulko je parceli se skupa. Dale piše nutri ime gazde, kulko familie i družine ima.

Na ekstra listu piše v gazdinskoj knjigi kulko jedinice treba nutri dati i po eksterno za saču fela. Piše v knjigi na eksternom listu, kaj i kulko se zapovalo, na drugom listu živad i mladina. Pak na drugom listu se zapiše, kaj se nutri dalo i kulko se sme v melin dati. Na zadnje pak je obrečun za celo leto. Čazdi spod 100 mekot bodo pozvani, da se to poveju, a veški samu zapišeju. Zato bo dobro, ako si naši gazdi već napre se popišeju kaj bodo na pitanja leži i točno odgovorili.

(Drugipot dale)

Prosimo naše gospodare, naj si od ve dale spravljaju novine. Bodo zišla još čuda fela pitanja, a se to bo jako važno za gospodare, zato treba novine čuvati.

Jeli si se zmislił za honvedske familie?

Poglavarstvo velke općine Csáktornya

Broj 3023/1943.

Na znanje

Po naredbi gospona m. kr. honvedskoga ministra, broj 164.123 eln 35-1943 je treba v sakom stanju, štiro spada pod I-III grupu za obranu od lufta, onda v sakom stanju, štiro je zaidano na slobodnom placu prepraviti peska za gasiti, ako bi se pripetel ožen od nepriateljskih bombi, štire vužiceju. Zvun peska, štiri je pripravljen na najži, v sakom stanju de su dve hiže je treba prepraviti barem dvapot pet kil suhoga peska, a v stanju, da ga tri ili već hiž, tripot pet kil suhoga peska.

V takšem stanju, de se ne stanuje, je treba na sakih 30 kvadratnih metrov prepraviti po 5 kil suhoga peska.

V stanju je treba peska prepraviti v ganjku a de ga ganjka ne, i v takšem stanju, de se ne stanuje je treba peska prepraviti pre vrsti, de se nutri hodi.

Csáktornya, 1943. majaša 19. ga.

Poglavarstvo

Jeli sam platil za novine?

APRÓHIRDETÉSEK - MALI OGLASI

Apróhirdetések díja szavankint 10 fillér. — A vastagon nyomott szó kettőnek számít. Legkisebb hirdetés díja 1 P.

Ágytollat, pelyhet, legolcsóbban Koppelnél, Szombathely, Kislaludi Sándor utca 36.

Perje i pahulice za posteljinje najlačše pre Koppelu, Szombathely Kislaludi Sándor utca 36.

Žensku družinu i vincelere s familom iščeju za Baranyu. Pitati v vuredništvo novin.

Felelős szerkesztő: Pecsornik Ottó
Felelős kiadó és laptulajdonos: Pecsornik Ottó
Nyomta: Munkácsi Katolikus Könyvnyomda — Csáktornya
Nyomdászati felelős: Sárvasz Antal.